

MENTORERING I GRUPPER - MODELLEN OG RESULTATER (VEDLEGG 1)

THOMAS VIKESTAD KALVIK, HARALD ÅGE SÆTHRE

UNIVERSITETET I BERGEN
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

MENTORERING I GRUPPER- BAKGRUNN OG SAMARBEID	1
MÅLSETNING, ROLLE OG OPPLÆRING	2
MÅLSETNING	2
ROLLEN SOM MENTOR.....	2
OPPLÆRING AV MENTOR	3
MENTORERING I GRUPPER – MODELLEN (HVORDAN HAR VI GJORT DET)	4
MENTORGRUPPENE SIN SAMMENSETNING	4
MENTORMØTENE.....	5
HOVEDMÅLSETNING FOR HØSTSEMESTERET OG TEMA FOR MØTENE	6
HOVEDMÅLSETNING FOR VÅRSEMESTERET OG TEMA FOR MØTENE	8
MENTOR SINE ARBEIDSOPPGAVER UTENOM MENTORMØTENE	9
KONTAKTMØTE MED INSTITUTTET	9
MENTORORDNINGEN HAR GITT RESULTATER.....	10
SPØRREUNDERSØKELSE	11
INTERVJU.....	12
FOKUSGRUPPE OG EVALUERINGSMØTE	12
DELTAKELSE I MENTORORDNINGEN	14
PÅMELDING TIL MENTORORDNINGEN.....	14
OPPMØTEFØRING.....	15
Å DELTA ELLER IKKE DELTA.....	16

MENTORERING I GRUPPER- BAKGRUNN OG SAMARBEID

Høsten 2019 tok studieseksjonen initiativ til å prøve ut en mentorordning der viderekommende studenter er mentor for en gruppe ferske studenter. Mentorordningen er fortsatt i en pilotfase, men vi har allerede flere gode resultater. Ordningen er et resultat av et samarbeid mellom studieseksjonen, rektoratet, studentsamskipnaden og program for universitetspedagogikk.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet har siden 1999 gjennomført et «klasse-mottak» der grupper av studenter blir mottatt og veiledet gjennom semesterstart av en erfaren student. Studieseksjonen ved fakultetet har for studieåret 2019-2020 gjennomført et prøveprosjekt (mentorordning) som en videreføring av vårt klasse-mottak og integrert andre tiltak ved fakultetet som «PÅ VEI uken» og «programmøter» i mentorordningen.

Vår mentorordning har som hovedmål å gi de nye studentene flere verktøy for å kunne håndtere sin rolle som student og derved at flere opplever trivsel, kontroll og mestring i studiene.

Modellen vi har utviklet har basert seg på tidligere arbeid med 1. årsstudenttiltak på studieseksjonen og erfaringer som er gjort med mentorordninger ved Universitetet i Tromsø (fiskerihøgskolen), Universitet i Aarhus (Danmark) og Universitetet i Limerick (Irland). Vi har også hatt god hjelp og støtte fra den sentrale prosjektgruppen ved UiB som er opprettet av rektoratet, og da spesielt Linda Herfindal Lien og Øystein Sandven. Opplæringsstilbudet har studieseksjonen utviklet i nært samarbeid med studentsamskipnaden på Vestlandet, SAMMEN, og med universitetsprogrammet for pedagogikk, UNIPED. SAMMEN har dessuten vært en viktig bidragsyter i mentormøtene på høsten.

I denne rapporten redegjør vi kort for hvordan vi har gjennomført mentorordningen, hvilke effekter mentorordningen har gitt ved nåværende tidspunkt (februar 2020) og hvilke kostnader og gevinster som er forbundet med frafall og innføring av mentorordning ved MN-fakultetet.

Eksisterende tiltak som er integrert i mentorordning er ikke beskrevet i denne rapporten. Tiltak som er integrert i mentorordningen er mottak av studenter i grupper, karriere- og informasjonsuken PÅ VEI og programmøter.

Mentorordningen er beskrevet av mentorkoordinator, mentor og studenter som deltar i mentorordningen høsten 2019 i denne filmen:

<https://vimeo.com/383285038>

MÅLSETNING, ROLLE OG OPPLÆRING

Målsetning

De langsiktige målene har satt oss for mentorordningen ved Det matematisk-naturvitenskaplige fakultet (MatNat) er:

- Å bedre gjennomføringsandelen blant studenter ved fakultetet
- Å bedre resultatene i det første studieåret for å gi bedre grunnlag for de videre studiene
- Å redusere andelen studenter som oppgir at de sliter med ensomhet

På veien dit skal mentorordningen arbeide for...

- Å få studentene til å reflektere over sin rolle som student og hva det innebærer
- Å få studentene til å reflektere over avgjørende holdninger til læring
- Å gi studentene trygge sosiale rammer å arbeide i
- Å økte studentenes egenaktivitet i undervisningen
- Å øke studentenes opplevelse av tilhørighet til fagmiljøet

Rollen som mentor

I prøveprosjektet for mentorordningen har vi definert rollen og hovedoppgaven til mentor å være en som legger til rette for å bygge relasjoner mellom en gruppe studenter og mellom studentene og fagmiljøet med tanke på å skape et godt læringsfelleskap. Mentor skal ikke være et orakel som kan svare på alle spørsmål og er heller ikke en faglig ansatt (som f.eks en undervisningsassistent).

Mentor skal være en prosessleder som fasiliterer diskusjoner/ læringsprosesser rundt ulike utfordringer som studentene møter i sitt første studieår. Møtene med kan også være en arena for å jobbe med fag etter gruppens behov, men mentor sin rolle her er ikke å være en lærer, men fasilitere for at gruppen jobber sammen og evt. dele erfaringer. Ikke minst skal gruppen som mentor leder være en trygg og fast sosial arena der studentene kan jobbe sammen og har anledning til å stille spørsmål rundt sin studiehverdag.

Mentor skal ærlig dele sine erfaringer, både suksesser og nedturer, med sine studenter og svare på spørsmål rundt studentlivet. Mentor skal kunne svare på henvendelser på epost, meldinger eller på gangen, men skal ikke fungere som en studieveileder. Mentor skal i de fleste tilfeller henvise til hvor studentene kan få svar eller hjelp av eksperter.

Mentor skal også være bevisst på gruppens behov og hvis mentor oppdager utfordringer eller spørsmål som gjelder for alle skal dette fortrinnsvis løses med å ta det opp i plenum og hvis nødvendig ta det opp med instituttet eller fakultetet.

Opplæring av mentor

Rollen mentor har fått som prosessleder og fasilitator krever en del skoling. Vi har derfor lagt opp til et opplæringsprogram på ca. 30 timer. Tabell 1 oppsummerer de ulike opplæringsmodulene, tema, tidsbruk og faglig ansvarlig. Opplæringen er obligatorisk for mentor.

Tabell 1: Oversikt over opplæringstilbudet til mentor

Opplæringsmodul	Innhold	Tid	Faglig ansvarlig
Modul 1: <i>Rolleforståelse</i>	Rolleforståelse, kommunikasjon, lyttekompetanse, maktforhold og juridiske forhold (f.eks taushetsplikt)	Uke 32, 3 timer	SAMMEN og studieseksjonen
Modul 2: <i>Mottak av nye studenter</i>	Inkludering av nye studenter, bli-kjent aktiviteter, skape tilhørighet og trygghet	Uke 32, 6 timer	Studieseksjonen
Modul 3: <i>Prosess- og gruppeledelse</i>	Tilrettelegge gode samtaler i grupper, lede diskusjoner, demokratisere kommunikasjon, møblering av rom	Uke 33, 3 timer	Universitetspedagogene
Modul 4: <i>Mentorordningen i praksis – del 1</i>	Detaljert gjennomgåelse av planen for høstsemesteret, praktiske forhold og forventninger til mentor, forberedelse til de neste møtene. Oppklaringer fra modul 1-3	Uke 33, 3 timer	Studieseksjonen
Modul 5: <i>Erfaringsutveksling</i>	Erfaringsutveksling i mentorgruppen	Uke 37, 2 timer	Studieseksjonen
Modul 6: <i>Mentorordningen i praksis – del 2</i>	Konkrete forberedelser til mentormøte 6, 7, 8, 11, 12 og 14.	Fordelt gjennom semesteret, totalt 4 timer	SAMMEN og studieseksjonen
Modul 7: <i>PÅ VEI</i>	Forberedelse til PÅ VEI – Studie- og karriereplanlegging	Uke 41, 2 timer	Studieseksjonen
Modul 8: <i>Oppstartsmøte for vårsemesteret</i>	Oppstartsmøte for vårsemesteret, diskusjon og refleksjon rundt målsetninger for våren og presisering av rollen som mentor	Uke 4, 2 timer	Studieseksjonen
Modul 9: <i>Repetisjon av modul 1 og 3</i>	Repetisjon av konsepter i modul 1 og 3. Erfaringsutveksling mellom mentorer. Identifisere ferdigheter og utbytte av opplæringen og erfaringene som mentor	Uke 9, 2 timer	SAMMEN og studieseksjonen
Modul 10: <i>Mentorordningen i praksis – del 3</i>	Konkrete forberedelser til mentormøte 19, 20 og 21	Fordelt gjennom semesteret, totalt 3 timer	SAMMEN og studieseksjonen

MENTORERING I GRUPPER – MODELLEN (HVORDAN HAR VI GJORT DET)

I piloten for mentorordningen ble alle 23 studieprogram ved lavere grad invitert til å delta og av disse var det 9 studieprogram som meldte seg på. Studenter på de studieprogrammene som ikke deltok i mentorordningen fikk det tradisjonelle klassemottaket som kun følger studentene over totalt 2 dager gjennom høstsemesteret.

Mentorgruppene sin sammensetning

Mentorgruppene hadde en størrelse på 20-25 personer eller mindre avhengig av størrelsen på studieprogrammet. Mentorgruppene ble satt sammen basert på studieprogramtilhørighet, men der størrelsen på studieprogrammet tillot det ble gruppene også satt sammen basert på:

- Emnesammensetning
 - For å sikre at alle i mentorgruppen har lik timeplan gjennom første semester
- Kjønn
 - Kjønn som er i mindretall på studieprogram blir plassert på samme mentorgruppe (f.eks jenter på fysikk).
- Alder
 - Studenter som er eldre ble plassert i en egen gruppe (24 år og oppover)

Studieprogrammene som deltar i prøveprosjektet, er biologi (3 grupper), fysikk (2 grupper), informatikk-matematikk-økonomi (IMØ) (2 grupper), kjemi, klima, atmosfære- og havfysikk, matematikk, matematikk for industri og teknologi, statistikk og aktuarfag (de matematiske fagene er slått sammen til 1 gruppe). Gruppene i fysikk og IMØ ble i løpet av høsten slått sammen til 1 gruppe.

Hver mentorgruppe er ledet av minst 2 mentorer som er viderekomne studenter fra samme studieprogram som studentene i mentorgruppen. Mentorparet består i hovedsak av en kvinne og en mann, der én av mentorene er relativt fersk (andre studieår) og den andre er erfaren (fra tredje studieår eller master).

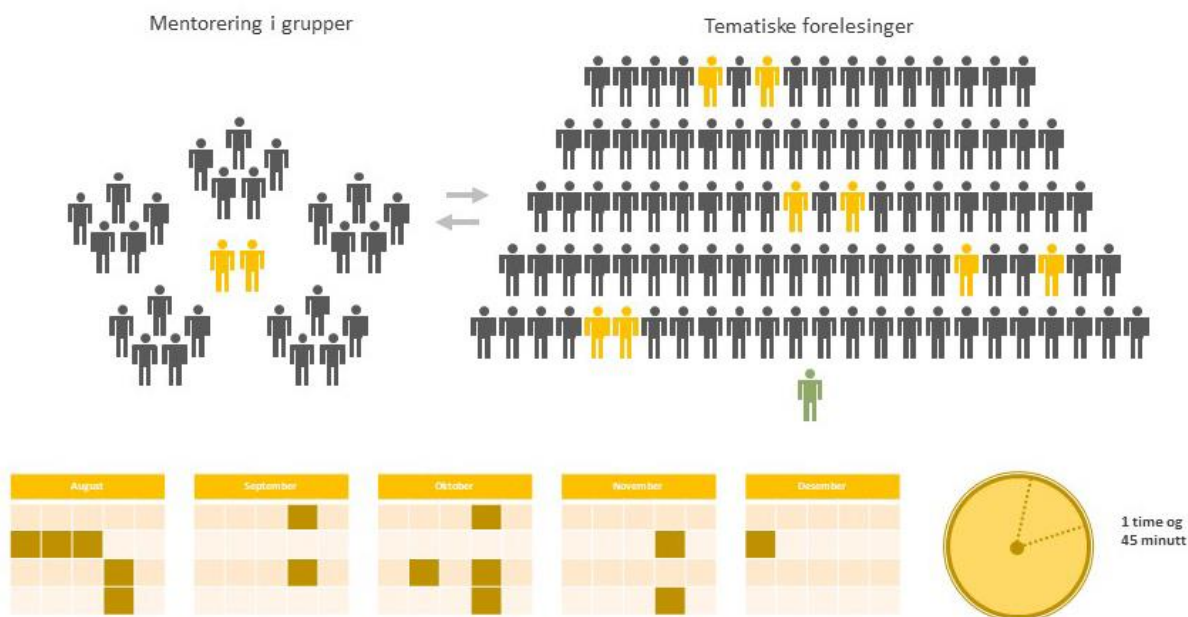
Studieseksjonen anbefaler 2 mentorer per mentorgruppe. Vi anbefaler 2 mentorer per mentorgruppe fordi at mentorene skal kunne spille på hverandre, bedre sikre kjemien mellom student-mentor, økt kontroll og kvalitet på mentoreringen, og fordi den enkelte mentor også skal ha tid til å være fulltidsstudent. 2 mentorer per gruppe er også en sterk anbefaling fra søsterinstitusjoner som har lignende mentorordninger (UiT og Universitetet i Aarhus).

Mentormøtene

Mentorene møter studentene første studiedag (som et ledd i «klasseinntaket») og er derfor også studentenes første møte med MN-fakultetet. Mentorene møter studentene hyppig i semesterstart (tre dager den første uken), én gang hver uke i august og deretter annenhver uke resten av studieåret. Frekvensen og tidspunkt for møtene på høstsemesteret er nærmere beskrevet i figur 1.

Mentoringen foregår i hovedsak i grupper. Møtene i mentorgruppene har ulike tema og målsetninger som er satt av studieseksjonen, mentorene selv og etter ønske fra studentene i de ulike mentorgruppene. Tema for de ulike møtene har fokusert på å gi studentene de verktøy og ferdigheter de trenger for å bli gode studenter og legge til rette for refleksjoner om hva som er forventet av dem som studenter, hva de kan forvente av universitetet og bevisstgjøre dem på avgjørende holdninger til læring, utfordringer knyttet til ensomhet og universitetskulturen. Den underliggende målsetningen for alle møtene er å bygge opp et sosialt nettverk mellom studentene slik at de bruker hverandre faglig og sosialt i større grad. Møtene med mentor varer vanligvis i 1 time og 45 minutter.

Møtene som har vært direkte organisert av studieseksjonen har i stor grad blitt utformet i samarbeid med eksperter på de respektive fagområdene. I disse møtene har arbeidsformen i mentorgruppene vekslet mellom mentoring i grupper og korte tematiske forelesninger som er gitt av eksperter. Figur 1 gir en oversikt over modellen vi har ført for høstsemesteret. For vårsemesteret har vi færre møter med felles tematiske forelesninger, men større fokus på møter i gruppen i møte med fagmiljøet på hvert enkelt institutt.

Figur 1: modell av mentorordningen ved MatNat. Svarte figurer angir studenter. Gule figurer angir mentorer. Grønn figur angir en fagperson. I møtene med tematiske forelesninger (se tabell 2 og 3) møtes studentene (svarte figur) i et auditorium for å få en kort innføring i en problemstilling (20 min) av en fagperson (grønn figur) før de jobber i grupper med problemstillingen (1 time eller mer). Mentor (gul figur) fasiliterer for prosessen og leder gruppen mot et mål. Møtene avsluttes ofte med en felles oppsummering eller diskusjon med fagperson (grønn figur) i et auditorium. Mørkegule ruter nederst i figuren angir frekvensen på møtene mellom mentor og studenter i mentorgruppen. Klokken angir hvor lang tid hvert møte varer. Grafikk av Linda Herfindal Lien.

Hovedmålsetning for høstsemesteret og tema for møtene

For høstsemesteret har vi satt oss følgende hovedmål:

- Styrke det sosiale nettverket mellom studenter på samme kull og på tvers av kull
- Skape en trygg møteplass der det er åpent for å stille spørsmål om studenttilværelsen
- Fokuserer på holdninger til læring
- Fokuserer på god mental helse
- Fokuserer på kritiske ferdigheter som læringsstrategier, studieteknikk og eksamensmestring
- Fokuserer på kortsiktig og langsiktig studie- og karriereplanlegging

De ulike hovedmålene har vi jobbet med i de ulike mentormøtene gjennom semesteret. I tillegg har mentor gjennom den daglige kontakten med studentene (gjennom enkelthenvendelser og i møte med studentene utenom de faste møtene) også bidratt til sosial integrering i studiemiljøet. I tabell 2 på **neste side** finner du oppsummert tema for de ulike møtene og hvem som har hatt ansvar for møtet med tanke på det faglige innholdet. Tidspunkt for de ulike møtene er vist i figur 1.

Tabell 2: Mentormøter i høstsemesteret 2019

Mentormøte	Tema for møte	Faglig ansvarlig
Møte 1: <i>Mottak dag 1</i>	Bli kjent med mentor, medstudenter og universitetet	Studieseksjonen
Møte 2: <i>Mottak dag 2</i>	Bli kjent med mentor, medstudenter og universitetet	Studieseksjonen
Møte 3: <i>Program møte 1</i>	Bli kjent med studieprogrammet, studieveileder og faget	Instituttet
Møte 4: <i>Om undervisningen</i>	Bli kjent med de ulike undervisningstilbudene, hva som forventes av studentene og hva studentene kan forvente av undervisningen.	Studieseksjonen og instituttet
Møte 5: <i>Om læring</i>	Få innblikk i ulike læringsstrategier som «FLOW», «GRIT» og «growth mindset». Jobbe med holdninger til læring, spesielt matematikk	Linda Herfindal Lien og Harald Åge Sæthre
Møte 6: <i>Om mental helse</i>	Fokus på normal mental helse og hvordan man kan få en psykisk helsegevinst. Fokus på ensomhet og det å ta ordet i forsamling. Fokus på hvordan man som gruppe har ansvar for hverandre.	SAMMEN
Møte 7: <i>Fritt møte</i>	Mentor og mentorgruppen bestemmer selv tema for møtet. Tematikk varierer fra gruppe til gruppe. Noen har sosiale tiltak som filmkveld og andre faglige som labjournal- eller innleveringsworkshop.	Mentor, i samarbeid med instituttet og studieseksjonen
Møte 8: <i>Fritt møte</i>	Samme innhold som møte 7, men i tillegg så gjennomfører mentorene også en samtale om hvordan semesteret har vært så langt. Mentorene tar med seg tilbakemeldinger til kontaktmøte med instituttet	Mentor, i samarbeid med instituttet og studieseksjonen
Møte 9: <i>PÅ VEI</i>	Langsiktig studie- og karriereplanlegging. Motivere for videre studier med foredrag fra tidligere studenter.	Studieseksjonen
Møte 10: <i>Studieteknikk</i>	Møte uten mentor. Foredrag med oppgaver om notatteknikk, prokrastinering og leseteknikk	SAMMEN
Møte 11: <i>Program møte 2</i>	Informasjon om praktiske og faglige forhold ved overgangen til 2. semester	Instituttet
Møte 12: <i>Om eksamen del 1</i>	Fokus på forholdet mellom prestasjoner/ læring og psykisk aktivering. Fokus på handling og studievaner	SAMMEN
Møte 13: <i>Om eksamen del 2</i>	Erfaringsdeling fra mentor og spesifikk eksamensforberedelse i fagene	Mentor, i samarbeid med instituttet og studieseksjonen
Mentormøte 14: <i>Forberedelse til 2. semester</i>	Hvordan ser timeplanen ut for neste semester? Oppmelding til fag og til grupper. Semesterregistrering og avslutning før jul	Studieseksjonen

Hovedmålsetning for vårsemesteret og tema for møtene

For vårsemesteret har vi satt oss følgende hovedmål:

- Styrke det sosiale nettverket mellom studenter på samme kull og på tvers av kull
- Skape en trygg møteplass der det er åpent for å stille spørsmål om studenttilværelsen
- Fokuserer på god mental helse
- Fokuserer på den akademiske og sosiale tilhørigheten til fagmiljøet

For vårsemesteret møtes mentorgruppene fortsatt annenhver uke men med færre tematiske forelesninger. For vårsemesteret kobles fagmiljøet på instituttet på i større grad og mentor får større ansvar for planlegging og gjennomføring av møtene. Studieseksjonen ved fakultetet har fortsatt overordnet ansvar for koordinering, organisering, informere og koble på instituttene og arbeidslederansvaret for mentorene. Tema for møtene er oppsummert i tabell 3.

Tabell 3: Foreløpig plan for mentormøter våren 2020

Mentormøte	Tema for møte	Faglig ansvarlig
Møte 15: <i>Oppstartsmøte + gratis lunsj</i>	Velkommen til nytt semester. Bli kjent med de ulike undervisningstilbudene, hva som forventes av studentene og hva studentene kan forvente av undervisningen. Erfaringsutveksling om eksamensperioden fra forrige semester.	Studieseksjonen
Møte 16: <i>Fritt møte</i>	Mentor i samarbeid med instituttet og mentorgruppen bestemmer selv tema for møtet. Tematikk varierer fra gruppe til gruppe. Noen har sosiale tiltak som filmkveld og andre faglige som labjournal- eller innleveringsworkshop, besøk på instituttet, hospitering i mer avanserte emner, bedriftspresentasjoner osv.	Mentor, i samarbeid med instituttet og studieseksjonen
Møte 17: <i>Fritt møte</i>	Samme opplegg som møte 16.	Mentor, i samarbeid med instituttet og studieseksjonen
Møte 18: <i>Fritt møte</i>	Samme opplegg som møte 16.	Mentor, i samarbeid med instituttet og fakultetet
Møte 19: <i>Om mental helse</i>	Fokus på normal mental helse og hvordan man kan få en psykisk helsegevinst. Fokus på ensomhet og det å ta ordet i forsamling. Fokus på hvordan man som gruppe har ansvar for hverandre.	SAMMEN
Møte 20: <i>Program møte 3</i>	Informasjon om praktiske og faglige forhold ved overgangen til 3. semester	Instituttet
Møte 21: <i>Employability</i>	Hva slags ferdigheter og kunnskap har man ervervet seg gjennom første studieår og hvordan identifiserer man disse og setter ord på det? Hvordan kan det knyttes til CV og jobbsøknad?	SAMMEN, fakultetet og instituttet
Møte 22: <i>Avslutning</i>	Siste møte mellom mentor og studentene. Avslutning for ordningen og fokus på overgangen til 3. semester og evt. overgang til andre mentorordninger.	Mentor, i samarbeid med instituttet og fakultetet

Mentor sine arbeidsoppgaver utenom mentormøtene

Mentor sin hovedoppgave er, som beskrevet tidligere, å være en prosessleder i mentormøtene og tilrettelegge for at det dannes et sosialt nettverk i mentorgruppen, men mentor har også noen tilleggsoppgaver som er kort beskrevet her.

Mentor har også ansvar for å..

- planlegge og koordinere møter mentor selv har ansvar for (møtene som er angitt som «fritt møte» i tabell 2 og 3), men ofte i samarbeid med institutt.
- oppfordre til oppmøte på mentormøtene gjennom sosiale media, gjennomføre tiltak ved lavt oppmøte og oppfølging av enkeltstudenter som ikke møter opp (i starten av semesteret).
- svare på henvendelser fra studenter og evt. henvise videre.
- introdusere og inkludere studenter som kommer til mentorgruppen på et senere tidspunkt, som f.eks ved bytte av studieprogram.
- For å planlegge og gjennomføre et kontaktmøte med studieveileder og institutt- eller studieprogramledelse per semester om læringsmiljøet til førsteårsstudenter.
- For å oppfordre til oppmøte og «dra med studentene» på ulike orakeltjenester, ulike interne arrangementer på instituttet, karriereskjemaer/dager og lignende.
- For å føre logg etter hvert mentormøte og delta på evalueringsmøter.

Det er beregnet at mentor bruker ca. 20 timer på disse arbeidsoppgaver per studieår. Eksempel på arbeidsinstruks som mentor har mottatt fra studieseksjonen og eksempel på logg finnes i vedlegg 3.

Kontaktmøte med instituttet

Mentor skal 1 gang hvert semester gjennomføre en midtveis samtale/ diskusjon med sin mentorgruppe om hvordan de opplever det å være student på studieprogrammet. Tema for møtet mentor skal ha med sine studenter går på den helhetlige undervisningen og studiehverdagen. Møtet er ikke en emneevaluering. Tematikken for møtet dreier seg rundt spørsmål som «hvordan fungerer emnene sammen?», «hvordan er den totale arbeidsmengden», «hvordan er det med kollisjoner, innleveringer, faglig overlapp», «vet studentene hva som venter i neste semester» osv.

Det blir gjort klart for studentene av mentor at de forhåpentligvis kan følge opp problemstillinger med instituttet raskt, men at det i de fleste tilfeller vil innspillene være viktige for det som skjer neste år, altså for de nye studentene.

Tilbakemeldinger fra dette møtet tas med av mentor i et kontaktmøte mellom studieveileder og faglig ledelse (programstyreleder, undervisningsleder eller instituttleder). I kontaktmøtet formidler mentor til instituttet om årets kull og hvilke observasjoner de har gjort og hvordan mentormøtene har fungert så langt. Mentor vil også videreformidle til instituttet om hva studentene har gitt tilbakemelding på.

Kontaktmøtet bør komme i forkant av program møte 2 og 3 slik at disse kan justeres i forhold til hva årets kull har behov for å vite mer om og at det legges en grovplan for program møte og hva som skal være mentor sitt bidrag i dette møtet. Veilederen som ble brukt høsten 2019 til midtveis samtalen med mentorgruppen og til kontaktmøte finnes i vedlegg 3.

MENTORORDNINGEN HAR GITT RESULTATER

De langsiktige målene med mentorordningen (bedre gjennomføring og bedre resultater) har vi ikke anledning til å måle ved nåværende tidspunkt. Frafall ved MatNat i første semester og overgangen til andre semester er i utgangspunktet lavt, ca 10% av studentene våre slutter i første semester og overgangen til andre semester (ca 8% for 2019/2020). På studieprogram nivå er det snakk om 0-4 studenter som slutter per studieprogram. I et så lite volum er det derfor vanskelig å måle hvorvidt en mentorordning har effekt på frafall i første semester, siden man kan anta at det er individuelle forskjeller som bidrar til frafallet. Frafallet mellom 2. og 3. semester er det største enkeltstående frafallet for MN-fakultetet (Se vedlegg 2 «fracfall, budsjett og drift» på side 4, figur 2). Vi antar derfor at dersom mentorordning gir redusert frafall så er det først mulig å måle dette høsten 2020. Vi vil heller ikke anbefale å vurdere evt. endring i frafall høsten 2020 for strengt siden dette er et prøveprosjekt og alle utfordringer ikke ennå er løst.

Men, vi mener å kunne måle noen effekter for de målene vi skulle oppnå for å nå de langsiktige målene, nemlig å gi studentene trygge sosiale rammer, øke egenaktiviteten og øke studentenes tilhørighet til fagmiljøet.

Studieseksjonen har undersøkt hvilke effekter mentorordningen har hatt på studenter som deltar i ordningen ved hjelp av spørreundersøkelse, fokusgrupper, intervju av enkeltstudenter og studieveiledere.

Basert på disse undersøkelsene ser vi at mentorordningen har ført til at...

Hovedfunn:

- Studentene trives bedre
- Studentene er tryggere på studievalg
- Studentene har økte ambisjoner og planlegger mer langsiktig
- Studentene deltar mer aktivt undervisningen
- Studentene bruker mer tid på campus og på instituttnære arealer
- Kjenner studenter i større grad på videregående kull
- Mer tilbøyelig til å inkludere andre studenter som ser ensomme ut
- Mentor avlaster studieveileder i antall henvendelser

Spørreundersøkelse

Fakultetet har i desember 2019 gjennomført en spørreundersøkelse som gikk ut til alle studenter på kull 2019. Vi har i hovedsak brukt SMS for å sende undersøkelsen til studentene. Totalt har 287 av 639 svart på undersøkelsen noe som gir en svarprosent på 45 %. Av de som har svart har 54 deltatt på mentorordningen noe som utgjør 47% av de som er spurt i denne gruppen. Vi har definert «deltatt i mentorordningen» i denne sammenheng som at man må ha vært på minst 4 frivillige møter (114 stykker). 233 av de som ikke har deltatt på mentorordningen har svart, noe som utgjør 44%.

På bakgrunn av enkle frekvensanalyser kan det synes som om.

De som har deltatt på mentordningen..

- er tryggere på sine studievalg
- har fått økte ambisjoner og vil studere lenger
- benytter undervisningstilbudet i større grad
- deltar mer aktivt i undervisningen
- bruker mer tid på studiene
- oppholder seg mer på campus
- har mer planer om å involvere seg som tillitsvalgt eller lignende
- Kjenner i større grad studenter på tidligere kull
- Alle kjenner noen
- Møter i større grad medstudenter utenom studiene
- En langt større andel krysser av for at de trives veldig godt
- forsøker i større grad å inkludere andre studenter som ser ensomme ut

Det er påtagelig at de som har deltatt på mentorordningen systematisk gir mer positive tilbakemeldinger på de ulike spørsmålene. Utslaget er noen ganger så stort at vi kan snakke om signifikans, mens det på andre spørsmål ikke har så klare utslag.

Det observeres imidlertid ikke forskjeller på..

- De fleste studentene føler seg sosialt integrert (82%) eller er tilfreds med å holde seg for seg selv (8%).
- 1 av 10 sier imidlertid at de ikke føler seg sosialt inkludert, men her er det ikke forskjeller mellom de som er med på mentorordningen eller ikke. Det er en noe større andel av de som deltar på mentoropplegget som krysser av for at de i svært stor grad føler seg inkludert.
- Begge gruppene observerer omtrent det samme når det gjelder ensomhet blant medstudenter. Forskjellen er at mentoren har en mye større tilbøyelighet til å gjøre noe med det.
- Forventninger til å bestå emner er like stor om man er i mentorordning eller ikke

Spørreundersøkelsen er gjengitt i sin helhet i vedlegg 3.

Intervju

Fakultetet har gjennomført korte intervju med studieveiledere på studieprogrammene i biologi, kjemi, matematiske fag og klima, atmosfære- og havfysikk. Observasjonene studieveileder kommer med i intervjuet er ikke basert på objektive analyser, men egne subjektive observasjoner gjennom høstsemesteret. Intervjuet er oppsummer her i kulepunkter.

- Studieveilederne på alle studieprogram oppgir at de har merkbart færre henvendelser fra studenter på kull 2019 sammenlignet med tidligere kull og mistenker at mentorene avlaster en del i den sammenheng.
- Studieveilederne på små studieprogram (kjemi og klima) oppgir at det sosiale miljøet ser ut til å være svært bra. De opplever at studentene tar vare på hverandre, er sammensveiset og jobber godt sammen.
- De oppgir at det er høy aktivitet og tilstedeværelse på campus og på andre aktiviteter som orakeltjenester. Spesielt er dette merkbart på bachelorrommet til kjemistudentene der de mer viderekommende studentene «nesten ikke får være i fred». På de matematiske fagene oppgir studieveileder at førsteårsstudentene dominerer i oppmøte på vaffelorakel, lesesal og ellers i 4. etg på Realfagbygget. Det er har tidligere vært et problem at førsteårsstudentene er usynlige for instituttet.
- Studieveileder på klima, atmosfære- og havfysikk trekker spesielt frem at førsteårsstudentene ser ut til å ha kontakt med studenter på mer viderekommende kull. «Mentor er viktig fordi de formidler kontakt med eldre studenter»

Fokusgruppe og evalueringsmøte

Fakultetet har gjennomført en fokusgruppe med studenter som deltar i mentorordningen og to evalueringsmøter med mentorene. Informasjon om hvordan mentorordningen har fungert har blitt hentet inn som en diskusjon mellom deltakerne i fokusgruppen/ evalueringsmøte på tema som tas opp av moderator. I tillegg til moderator har det også vært en dedikert referent. Funn fra fokusmøte og evalueringsmøte som går på mentorordningen som helhet er oppsummert her. Detaljerte tilbakemeldinger på de enkelte møtene, praktiske forhold, kommunikasjon, rekruttering av mentor, opplæring osv. er **ikke** gjengitt her. I denne rapporten har vi kun gjengitt en oppsummering som går på mentorordningen som helhet.

Fokusgruppe med studenter som deltar i mentorordningen..

Deltakere..

De som deltok i fokusgruppen var 2 studenter fra fysikk, 3 studenter fra biologi, 1 student fra matematikk, 2 studenter fra kjemi, 1 student fra klima, atmosfære- og havfysikk og 2 studenter fra informatikk-matematikk-økonomi. Fakultetet stilte med moderator og referent.

Mentorordning og rekruttering..

Stor del av fokusgruppen mener at de hadde valgt studier med mentorordning pga. tryggheten som den kommer med. Den andre delen av gruppen mente at mentorordning ikke hadde påvirket deres valg av studie, med mindre de vippet mellom ellers to like universiteter.

Mentormøtene sett under ett..

Fokusgruppen mente at det tidsbruken var passelig og at møtene hadde en grei regelmessighet. Men det er uheldig at møtene kolliderer med frist for innleveringer. Fokusgruppen trakk også frem at timene burde i så stor grad som mulig komme rett etter annen undervisning. Fokusgruppen mente at temaene

i møtene har vært relevante, men kunne ønske mer om eksamen litt tidligere i semesteret pga midtsemestereksamen.

Oppmøte...

Fokusgruppen mente at folk møter opp fordi det er et bra opplegg. En student som har studert ved Universitetet i Amsterdam (UvA) trakk fram at mentorordningen på MatNat er mye bedre enn ved UvA og var overrasket over at dette var første gang det var mentorordning ved MatNat (UvA har hatt mentorordning i flere år). Fokusgruppen mente at det er trygt å være med på mentorordning pga. det sosiale, spesielt for de som er førstegangsstudenter. En del av fokusgruppen mente at mentorgruppen fungerte som en slags «pause». Det er kjekt å ha en klassefølelse.

Mentorrollen..

Fokusgruppen mente at det er viktig at det er to mentorer, og at begge kjønn er representert. Ellers hadde de lagt merke til at den mer erfarne mentoren tar kanskje mest styring. Fokusgruppen mener at mentorene er ærlige på egne erfaringer og er åpen for å dele sine erfaringer. Det er veldig lav terskel å dele erfaringer med hverandre mtp. det sosiale og faglige. Fokusgruppen ser på sine mentorer som en slags akademisk fadder og de inviterer dem gjerne på sosiale arrangement, det er åpent for å sende en melding ved spørsmål, og være som en venn til og med. Fokusgruppen mener at mentorene har også bidratt til at det sosiale nettverket til studentene har utvidet seg utover mentorgruppen også. Mentorene har gjerne introdusert førsteårsstudentene til eldre studenter i korridoren eller ved andre anledninger. Mentor er et bra bindeledd mellom kull.

Sosialt..

En del av studentene møtes utenfor undervisningstimene og utenfor universitetet, og det er lav terskel for å spørre om noen kan være med på div. arrangementer osv. Mentorgruppen føles som en vgs klasse og det er positivt med tanke på det sosiale. Det er veldig få som trekker seg vekk fra det sosiale. Fokusgruppen mistenker at de som trekker seg vekk fra det sosiale kommer fra Bergen. De innfødte er ikke like interessert i det sosiale som de som er flyttet til.

Evalueringsmøte med mentorer..

- Mentorene mener å observere mer inkludering av de nye studentene i studentmiljøet og ser at studentene føler seg mer trygge enn det de var selv på samme tid.
- Mentorene på informatikk-matematikk-økonomi (IMØ) trekker spesielt fram at førsteårsstudentene er mye på lesesalen på informatikk. Dette har vært en arena IMØ-studentene har vært helt fraværende fra tidligere. Mentorene på kjemi mener at dette også tilfelle for deres bachelorrom.
- Mentorene mener at de som ikke er med i fadderuken har klart å «ta igjen» det sosiale.
- Mentorene mener at de som er lite utadvendte er med i større grad enn tidligere kull, spesielt var det mange som «blomstret» på økten om mental helse.
- Mentorene mener at kullet er mer sammensveiset enn tidligere.

I et bilde der det store flertallet av studenter har funnet seg til rette sosialt (jfr spørreundersøkelse, fokusgruppe, intervju og tilbakemeldinger fra mentor) tyder mye på at studenter i mentorordningen er tryggere, trives bedre, bruker mer tid på studiene, bruker mer tid på campus og spesielt instituttnære arealer og har et større sosialt nettverk på tvers av kull.

Deltakelse i mentorordningen

Påmelding til mentorordningen

Alle studenter som har startet på kull 2019 på de studieprogrammene som deltar i mentorordningen ble forhåndspåmeldt til mentorordningen før . For å melde seg av og dermed ikke motta invitasjoner, informasjon osv måtte man aktivt melde seg av via epost til studieseksjonen. Alle ble oppmeldt og partifordelt i et «admin» emne (MENTOR-MN) i Felles Studentsystem (FS), og emnet ble timeplanlagt i time- og eksamensplanleggingssystemet TP. Emnet ble også opprettet i Mitt UiB og alle studentene fikk sine mentormøter inn i sin personlige kalender i Mitt UiB (canvas) som vist i figur 2.

Mentormøtene er i hovedsak lagt til undervisningsfrie vinduer og planleggingen av mentormøtene blir timeplanlagt på samme nivå som et ordinært emne eller kurs.

MAN	TIRS	ONS	TORS	FRE
26	27	28	29	30
08:15 [INF100] Gruppearbeid - alt. 2 (19H - Gruppearbeid / 19H - Gruppearbeid - alt. 2)	10:15 [MAT111] Alternativ 1 (19H - Forelesning / 19H - Alternativ 1) 14:15 [INF100] Forelesning - alt. Y (19H - Forelesning / 19H - Forelesning - alt. Y)	10:15 [MAT111] Alternativ 1 (19H - Forelesning / 19H - Alternativ 1) 14:15 [INF100] Forelesning - alt. Y (19H - Forelesning / 19H - Forelesning - alt. Y)	08:15 [MAT111] Gruppe 21 (19H - Grupper / 19H - Gruppe 21) 12:15 [MENTOR-MN] Informatikk-matematikk-økonomi - klasse Ø2 (19H - Faste møter med mentor / 19H - Informatikk-matematikk-økonomi - klasse Ø2)	08:15 [EXPHIL-MNEKS] EXPHIL-MNEKS Forelesning 12:15 [MAT111] Seminar 14:15 [MAT111] Orakel 16:00 Øving-1
2	3	4	5	6
08:15 [INF100] Gruppearbeid - alt. 2 (19H - Gruppearbeid / 19H - Gruppearbeid - alt. 2)	10:15 [MAT111] Alternativ 1 (19H - Forelesning / 19H - Alternativ 1) 14:15 [INF100] Forelesning - alt. Y (19H - Forelesning / 19H - Forelesning - alt. Y)	10:15 [MAT111] Alternativ 1 (19H - Forelesning / 19H - Alternativ 1) 14:15 [INF100] Forelesning - alt. Y (19H - Forelesning / 19H - Forelesning - alt. Y)	08:15 [MAT111] Gruppe 21 (19H - Grupper / 19H - Gruppe 21) 12:15 [MENTOR-MN] Informatikk-matematikk-økonomi - klasse Ø2 (19H - Faste møter med mentor / 19H - Informatikk-matematikk-økonomi - klasse Ø2)	08:15 [EXPHIL-MNEKS] EXPHIL-MNEKS Forelesning 12:15 [MAT111] Seminar 14:15 [MAT111] Orakel 16:00 Øving-2
9	10	11	12	13
08:15 [INF100] Gruppearbeid - alt. 2 (19H - Gruppearbeid / 19H - Gruppearbeid - alt. 2)	10:15 [MAT111] Alternativ 1 (19H - Forelesning / 19H - Alternativ 1) 14:15 [INF100] Forelesning - alt. Y (19H - Forelesning / 19H - Forelesning - alt. Y)	10:15 [MAT111] Alternativ 1 (19H - Forelesning / 19H - Alternativ 1) 14:15 [INF100] Forelesning - alt. Y (19H - Forelesning / 19H - Forelesning - alt. Y)	08:15 [MAT111] Gruppe 21 (19H - Grupper / 19H - Gruppe 21) 12:15 [MENTOR-MN] Informatikk-matematikk-økonomi - klasse Ø2 (19H - Faste møter med mentor / 19H - Informatikk-matematikk-økonomi - klasse Ø2)	08:15 [EXPHIL-MNEKS] EXPHIL-MNEKS Forelesning 12:15 [MAT111] Seminar 14:15 [MAT111] Orakel 16:00 Øving-3

Figur 2: Mentorordningen er integrert i Mitt UiB (canvas). Mentormøtene blir vist i studentene sin personlige kalender i Mitt UiB (canvas), her i lilla farge.

Oppmøteføring

I mentorordningen er det 185 studenter som er oppmeldt. Av disse anser vi at 124 studenter er i målgruppen for mentorordningen. Vi har definert målgruppen som::

- Studenter som ikke har studert tidligere
- Studenter som er født i 1995 eller tidligere (18-23 år)

Vi har valgt å ikke telle med den delen av studentmassen i oppmøtestatistikken som faller utenfor vår definisjon av målgruppen for mentorordningen. Vi har ikke ført oppmøte på studenter som oppfyller en eller flere av følgende kriterier, med unntak for mentorgruppe biologi 3.

- Studenter født i 1995 eller senere (24 år og eldre)
- Studenter som har oppnådd 50 studiepoeng eller mer fra tidligere utdanning

Oversikt over oppmøte på hver samling er oppsummert i tabell 4. Vi observerer at de i hovedsak er de samme personene som møter hver gang. Det er sjelden at studenter kun er innom på enkelte møter. Den generelle observasjonen er at enten møter man opp på alle møter eller på ingen møter. For møtene der det har vært gjennomgående lavt oppmøte kan det se ut som det er en sammenheng med større innleveringer samme dag eller dagen etter (møte 8, 12 og 14). Møte 1, 2 og 3 er obligatorisk og er derfor ikke med i denne oversikten (100% oppmøte på alle studieprogram). Det er ikke ført oppmøte på møte 9, 10, 11 og 13. Av 124 studenter som er i målgruppen for mentorordningen har 114 studenter deltatt på 4 eller flere mentormøter.

Tabell 4: Prosentvis oppmøte på mentormøtene

% møtt *	Møte 4	Møte 5	Møte 6	Møte 7	Møte 8	Møte 12	Møte 14	Møte 15 (første møte etter jul)
Fysikk (25)	76	48	44	72	Ikke ført	48	80	28
Biologi 1 (14)	86	79	64	79	64	64	79	79
Biologi 2 (13)	100	77	69	61	61	46	46	38
Biologi 3 (8)	100	100	100	100	62	62	100	87
Matematiske fag (15)	93	80	67	87	Ikke ført	67	27	53
Kjemi (17)	82	76	71	82	65	53	76	59
Klima (14)	100	100	79	93	Ikke ført	93	79	71
IMØ (18)	100	94	56	100	78	44	50	94
Gjennomsnitt(124) (i %)	92	82	69	84	66	60	67	64

* Oppmøte på møte 1, 2 og 3 er obligatorisk (100% oppmøte på alle studieprogram) og er ikke gjengitt her. Det er ikke ført oppmøte for møte 9, 10, 11 og 13. Møte 16 til 22 er ikke gjennomført ennå. Tall i parentes angir antall på medlemmer i hver gruppe. Oppmøteprosenten er opp- eller nedrundet til nærmeste hele tall.

Å delta eller ikke delta

Det er vanskelig å komme med en konkret og treffsikker analyse på hvorfor en del av studentmassen ikke møter opp, men vi kan dra noen hypoteser basert på alderen til de som ikke møter, resultater på eksamen, tilbakemeldinger fra mentor og fra intervju av to studenter som deltar, men er utenfor målgruppen for mentorordningen.

- Alderen til de som ikke deltar i mentorordningen

Fra våre undersøkelser ser det ut som at studenter som er i aldersspennet 22-23 år i stor grad velger å ikke delta i mentorordningen. De som deltar i mentorordningen, er i all hovedsak i alderen 18-21 år.

- Resultater på eksamen

Hvis vi ser på hvilke resultater som er oppnådd på eksamen for emner som gikk høsten 2019 så fordeles de som ikke har deltatt i mentorordningen i to distinkte kategorier. De som ikke deltar i mentorordningen, får enten toppkarakter i de fleste emner eller stryker/ ikke møtt i de fleste emner. Det kan derfor virke som at de mest ressurssterke og de mest ressursvake studentene velger vekk mentorordningen.

- Tilbakemeldinger fra mentor

Mentorene gir tilbakemelding på at hovedårsaken til at studentene velger vekk enkeltmøter er fordi tiden de må sette av kommer i konflikt med innleveringer, midtsemestereksamen, breddetester osv. Mentor melder om stort innleveringspress og ofte kollisjon mellom innleveringer (innleveringer i forskjellige fag har frist nært hverandre i tid). Studenter som melder fra om et stort tidspress velger også vekk møter som handler om å håndtere tidspresset.

- Sammensetning av mentorgruppene

Der vi har hatt mulighet for det har vi prøvd å sette sammen mentorgruppene basert på kjønn, alder og emnesammensetning. I piloten var dette aktuelt for fysikk, IMØ og biologi. For fysikk og IMØ valgte vi å ha fokus på at medlemmene i gruppen hadde lik timeplan og for biologi var hovedfokuset på alder. Mentorgruppene i fysikk og IMØ der hovedfokuset var at studentene i gruppen hadde lik timeplan uavhengig av alder har oppmøtet vært lavt, spesielt for mentorgruppen der en større del av studentmassen var eldre studenter. Det endte med at vi slo sammen gruppene i IMØ og fysikk i løpet av senhøsten. For de tre gruppene i biologi var hovedfokuset på alder, der gruppe biologi 3 i hovedsak består av eldre studenter. Denne gruppen er liten, men har hatt et godt oppmøte og studentene i gruppen oppgir at det er fint at gruppen har en lik sammensetning med tanke på alder.

- Intervju av to studenter som deltar, men som er utenfor målgruppen for mentorordningen.

SAMMEN har gjennomført to intervju på vegne av studieseksjonen. SAMMEN intervjuet en mann på 24 år og som har studert i 2 år tidligere og en kvinne på 24 år og som har studert i 3 år tidligere. Begge opplever ordningen som nyttig, spesielt med tanke på å bygge nettverk utfra kontakten med andre i mentorgruppen. Mannen og kvinnen er litt uenige i om det faglige utbyttet har vært bra for dem (noen tema var litt for generelle og kanskje tilpasset mest for førsteårsstudenter), men ordningen har likevel vært viktig for dem siden man får en sosial base. Begge mener at tidsbruken i mentorordningen er passe.

- Tittel, tema og frekvens for mentormøte

Det kan også se ut som at tittel og tema for mentormøtene også påvirker oppmøte. Vi hadde for eksempel et dypp i oppmøte på møte 6 som handlet om mental helse. Dette mentormøtet var de blant

de som har fått best tilbakemeldinger og også er opplevd som mest nyttig for de som deltok. Vi mistenker at tematikken for dette møtet har skremt bort noen fra å møte opp. Et par av mentorgruppene som av ulike årsaker har hatt et lengre opphold mellom mentormøtene melder tilbake at det er vanskelig å få studentene til å møte igjen hvis ikke frekvensen eller «driven» på møtene opprettholdes gjennom semesteret.

Studieseksjonen er alt i alt fornøyd med oppmøte selv om vi har hatt noen utfordringer. Spesielt ser det ut til oppmøte påvirkes av om det er innleveringer på samme dag eller dagen etter. Her har vi store muligheter for å unngå den problemstillingen med bedre koordinering mellom fag og mentorordningen. Ved lavt oppmøte har mentor hatt i oppgave å finne ut hvorfor dette skjer. I de fleste tilfeller er det løst med å ta kontakt med enkelte og på en hyggelig måte si at de var savnet og at man håper de kommer tilbake neste gang. Mentor oppgir at studentene er flinke med å gi beskjed til mentor på forhånd hvis de ikke kan møte selv om dette ikke er forventet og noen mentorer melder tilbake at studenter som har vært lengre sykemeldt er tilbake på studiet og tilbake i mentorgruppen etter at de har tatt kontakt med vedkommende. Det ser, naturlig nok, ut som at alder er en viktig indikator på om studenter møter eller ikke og i grupper der ferske studenter er satt sammen med erfarne studenter så møter de erfarne studentene i stor grad ikke opp. Men i grupper der de erfarne studentene utgjør hoveddelen av mentorgruppen kan det se ut som oppmøte er bra og studentene oppgir det som et nyttig sted å være. Til neste periode får vi vurdere om det er fordelaktig med en «senior» gruppe som går på tvers av studieprogram evt. 1 gruppe for «harde realfag» og 1 gruppe for «myke realfag».

Å ha et godt oppmøte er kritisk for mange av de oppgavene og diskusjonene som skal føres i mentorgruppene og tiltakene som ble iverksatt nå i høst vil vi anbefale å videreføre ved en videreføring av mentorordningen.

